

V Bruseli 5. 7. 2018
COM(2018) 524 final

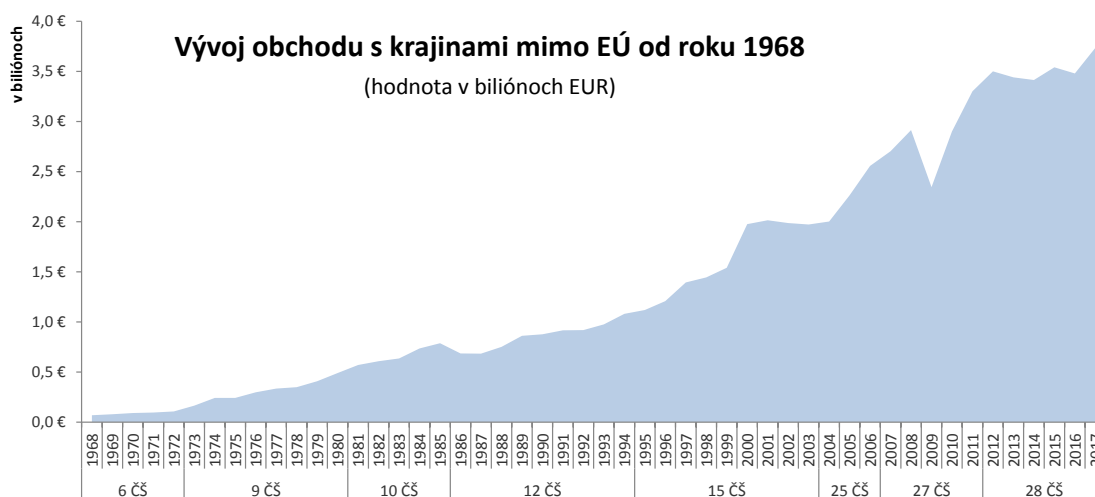
OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Prvá dvojročná správa o pokroku dosiahnutom pri rozvíjaní colnej únie EÚ a jej riadenia

1. ÚVOD

Uplynulo niečo vyše roka, odkedy Komisia otvorila diskusiu¹ o piatich možných scenároch načrtávajúcich, ako by sa mohla Európska únia (EÚ) v nadchádzajúcich rokoch vyvíjať, aby sa dokázala vyrovnáť s početnými výzvami, ktorým čelí, počnúc globalizáciou cez vplyv nových technológií na spoločnosť až po bezpečnostné obavy a nárast populizmu. Komisia je presvedčená, že colná únia², ktorá tento rok oslavuje 50. výročie svojho vzniku, zohráva dôležitú úlohu pri riešení týchto výziev, a preto je jej ďalší vývoj mimoriadne dôležitý.

Colná únia je jedným z najskorších projektov EÚ a môže sa považovať za jeden z jej najväčších úspechov. Umožnila EÚ nielen odstrániť vnútorné hranice, ale aj konkurovať zvyšku sveta. Jednotný trh EÚ, ktorý umožňuje všetkým podnikom so sídlom v EÚ predávať svoj tovar a investovať v celej EÚ bez akýchkoľvek vnútorných hraníc, by nebol možný bez bezcolného prostredia, ktoré poskytuje colná únia, a bez úlohy, ktorú colná únia zohráva pri dohľade nad dovozom a vývozom. V medzinárodnom meradle je EÚ v súčasnosti najväčším obchodným blokom na svete, ktorý predstavuje 15 % svetového obchodu³, a preto má v obchodných rokovaníach s tretími krajinami oveľa silnejšie postavenie, ako ktorýkoľvek členský štát, ktorý by s nimi rokoval sám.

Colná únia prešla za posledných päťdesiat rokov značným vývojom a colné orgány v súčasnosti na hraniciach úspešne vykonávajú širokú škálu úloh. Colné orgány členských štátov vzájomne spolupracujú v snahe uľahčovať obchod a obmedzovať byrokráciu, vyberať príjmy pre vnútroštátne rozpočty a rozpočet EÚ⁴ a chrániť verejnosť pred teroristickými, zdravotnými, environmentálnymi a inými hrozbami. Vzhľadom na tento široký mandát sú v súčasnosti colné orgány skutočne hlavným orgánom kontroly tovaru na vonkajších hraniciach EÚ.

V budúcnosti sa však treba popasovať s mnohými výzvami. Nové trendy a technológie – digitalizácia, prepojenosť, internet vecí, analýza údajov, umelá inteligencia a technológia blockchainu – predstavujú príležitosti i hrozby. Vznikajú nové obchodné modely, ako

¹ COM(2017) 2025.

² Colná únia pozostáva z 28 členských štátov Európskej únie, niektorých území Spojeného kráľovstva, ktoré nie sú súčasťou Európskej únie, a Monaka.

³ Celková štatistická hodnota obchodného toku v rámci EÚ 28 členských štátov bola v roku 2016 3,5 bilióna EUR alebo 9,5 miliardy EUR na deň (zdroj: Eurostat).

⁴ Clá predstavujú 14-ný % podiel z celkového rozpočtu EÚ – v roku 2016 to znamenalo 20 miliárd EUR z 25 miliárd EUR vybraných ciel.

napríklad elektronický obchod a optimalizácia dodávateľského reťazca, ktoré sa musia uľahčovať. Zároveň sú verejné financie pod tlakom, objem svetového obchodu sa zvyšuje⁵, podvody a pašovanie sú neustále rastúcim problémom⁶⁷ a pretrvávajú hrozby v oblasti nadnárodnej trestnej činnosti a bezpečnosti. Stratégie prijaté v iných oblastiach politiky majú vplyv na úlohy colných orgánov a rozširujú ich. Zdroje a financovanie sú potrebné najmä na vývoj a údržbu elektronických systémov, ktoré sú v súčasnosti pre fungovanie colnej únie kľúčové. Zároveň sa treba prednostne venovať mnohým dôsledkom vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ v colnej oblasti. To všetko spôsobuje čoraz väčší tlak na colné orgány EÚ.

V posledných rokoch sa volá po jednotnejšom prístupe k colnej únii a účinnejšom a súdržnejšom celkovom riadení s cieľom riešiť tieto výzvy. Európsky parlament⁸ zdôraznil riziko spočívajúce v tom, že rôzne colné elektronické systémy v členských štátoch môžu spôsobiť fragmentáciu, dodatočnú administratívnu záťaž a oneskorenia, ktoré by bránili toku tovaru cez hranice. Európsky dvor audítorov⁹ skonštatoval, že neúčinné vykonávanie dovozných postupov, ako aj nedostatky v právnom rámci nepriaznivo ovplyvňujú finančné záujmy EÚ. Európsky hospodársky a sociálny výbor¹⁰ okrem iného uviedol, že účinné uplatňovanie colných predpisov si vyžaduje, aby sa vyvinulo úsilie na minimalizáciu možnosti rôznorodých výkladov zo strany verejných správ členských štátov.

Vo svojom oznámení z roku 2016 s názvom „Rozvíjanie colnej únie EÚ a jej riadenia“ (ďalej len „oznámenie o riadení“)¹¹ navrhla Komisia riešenia týchto výziev, ktoré zahŕňali súdržnejšie a jednotnejšie uplatňovanie spoločných colných pravidiel v rámci posilnenej politiky a prevádzkových štruktúr založených na partnerstve; lepšiu spoluprácu colných orgánov s inými orgánmi pre riadenie a bezpečnosť hraníc; a komplexnejšiu dlhodobú stratégiu pre vývoj a údržbu colných elektronických systémov. Rada Európskej únie v marci 2017 privítala¹² oznámenie o riadení a vyzvala Komisiu, aby v dvojročnej správe poskytla aktuálne údaje, predovšetkým v niektorých oblastiach, ktorým treba podľa Rady venovať osobitnú pozornosť.

Súčasnú oznámenie v tomto kontexte preskúmava doterajšiu činnosť colnej únie a určuje prioritné otázky do budúcnosti. Oznámenie by malo slúžiť na posilnenie dialógu so všetkými zainteresovanými stranami vrátane občanov, podnikov, členských štátov, Európskeho parlamentu a iných európskych inštitúcií, ktorých príspevok je k trvácemu úspechu colnej únie mimoriadne dôležitý.

⁵ Svetový obchod sa v druhej polovici roku 2016 začal intenzívne a stabilne oživovať, pričom ročný rast obchodu bol 4,5 % v roku 2017 v porovnaní s len 1,5 % rastom v roku 2016 – prognóza z jari 2018, poznámka č. 1: Pozitívny dokument (Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti, Európska komisia).

⁶⁷ V správe Rady o pokroku v oblasti boja proti podvodom v oblasti spotrebných daní (11760/17 z 8. septembra 2017) sa uvádza, že podľa konzervatívnych odhadov stojí pašovanie tabakových výrobkov vnútroštátne rozpočty a rozpočet Európskej únie viac ako 10 200 miliónov EUR v podobe ušlých verejných príjmov ročne. Zároveň colné hraničné priechody Európskej únie trpia vážnym nedostatkom vybavenia a systémov na vykonávanie kontrol.

^{7 12} Údajom zo štúdií vypracovaných Europolom a Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo vyplýva, že falšované a pirátske výrobky predstavujú až 5 % celkového dovozu do Európskej únie v hodnote až 85 000 miliónov EUR. Značky, ktoré najviac trpia porušovaním práv duševného vlastníctva, sú primárne registrované v Európskej únii (*Situation Report on Counterfeiting and Piracy in the European Union (Situčná správa o falšovaní a pirátske v Európskej únii)* z roku 2017, Europol a Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, jún 2017).

⁸ Uznesenie o riešení výziev spojených s vykonávaním Colného kódexu EÚ – 2016/3024.

⁹ Osobitná správa Európskeho dvora audítorov 19/2017.

¹⁰ INT/814.

¹¹ COM(2016) 813 final.

¹² Závery Rady o rozvoji colnej únie EÚ a jej riadení (dokument 7585/1/17 REV 1).

2. SÚVISLOSTI

Úloha colných orgánov

Svet sa počas päťdesiatich rokov existencie colnej únie dramaticky zmenil, a s tým aj úloha colných orgánov členských štátov. Počas tohto obdobia colné orgány okrem toho, že naďalej chránili finančné záujmy EÚ a jej členských štátov, veľmi úspešne prevzali zodpovednosť za vykonávanie hraničných aspektov niekoľkých ďalších spoločných politík EÚ. Všetok tovar, ktorý vstupuje do EÚ alebo ju opúšťa, podlieha colnému dohľadu a môže podliehať colným kontrolám.

Colné orgány predovšetkým zastávajú popredné postavenie v boji proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti. Po útoku na Svetové obchodné centrum v New Yorku v roku 2001 EÚ reagovala zavedením zmeny colných predpisov týkajúcej sa bezpečnosti¹³. Vďaka tomu sa zaviedli spoločné kritériá rizika v celej EÚ v rámci predbežnej analýzy rizika spojeného s nákladom a spoločného rámca riadenia rizík¹⁴ s cieľom pomôcť colným orgánom zdieľať informácie a výsledky týkajúce sa prevádzkového rizika a podporovať rýchlu reakciu na akúkoľvek krízovú udalosť, ku ktorej dôjde v dodávateľskom reťazci. Colné orgány navyše vykonávajú kontrolu pohybov veľkých objemov peňažných prostriedkov smerujúcich do EÚ a do krajín mimo EÚ, ktoré prevážajú jednotliví cestujúci. Ide o neoddeliteľnú súčasť opatrení EÚ na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a s cieľom bojovať proti týmto hrozbám colné orgány úzko spolupracujú s inými orgánmi hraničnej kontroly a s bezpečnostnými orgánmi.

Colníctvo v číslach¹⁵

Výber príjmov

- V roku 2016 odhalili vnútroštátne colné orgány sumu vo výške 537 miliónov¹⁶ EUR v podobe nezaplatených ciel, ktorá sa má vrátiť do rozpočtu EÚ.

Boj proti terorizmu a organizovanému zločinu

- V roku 2016 colné orgány EÚ zaistili takmer 6 300 strelných zbraní, viac ako 1 milión kusov munície a viac ako 1 500 kusov výbušnín v EÚ.
- V tom istom roku colné orgány zaistili takmer 300 ton drog (so zvýšeným podielom kokaínu a syntetických drog); množstvo drog, ktoré colné orgány zaistili v expresných a poštových zásielkach, bolo oproti roku 2015 o 23 % väčšie, a spolu predstavovalo 13 ton.
- Colné orgány sa v priemere každoročne zaoberajú kontrolou 100 tisíc vyhlásení o peňažných prostriedkoch v hotovosti, čo predstavuje celkovú ohlásenú sumu vo výške 60 až 70 miliárd EUR a zároveň odhalili, že suma neohlásených alebo

¹³ Colný kódex Spoločenstva, ktorý v súčasnosti nahradil Colný kódex Únie. Colný kódex Únie umožňuje vykonávať kontroly založené na riziku vo vzťahu k rôznym hrozbám (vrátane rizík pre bezpečnosť a ochranu životného prostredia, zdravia a spotrebiteľov) a napomáha prínos colných orgánov k odhaľovaniu závažných trestných činov a terorizmu v súvislosti s pohybom tovaru a ich predchádzaním, bez ohľadu na to, či ide o „colný“ priestupok.

¹⁴ Spoločný rámec riadenia rizík vybavil colné orgány novými spoločnými nástrojmi, vrátane systému riadenia colných rizík, aby mohli zdieľať informácie a výsledky týkajúce sa prevádzkového rizika, čo im pomáha identifikovať veľmi pohyblivú nadnárodnú trestnú činnosť a reagovať na ňu a podporovať rýchlu reakciu na akúkoľvek krízovú udalosť, ku ktorej dôjde v dodávateľskom reťazci. Na základe skúseností so systémom riadenia colných rizík boli identifikované kľúčové oblasti, v ktorých treba dosiahnuť zlepšenie, a stratégia a akčný plán Európskej únie pre riadenie colných rizík, ktorý schválila Rada v decembri 2014, poskytuje komplexný program na posilnenie riadenia rizík v siedmich oblastiach.

¹⁵ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/facts_figures_en.pdf

¹⁶ Ochrana finančných záujmov Európskej únie – Boj proti podvodom - Výročná správa za rok 2016, SWD(2017) 266 final, 21.7.2017.

nesprávne ohlásených peňažných prostriedkov v hotovosti predstavuje v priemere približne 300 miliónov EUR ročne¹⁷.

Ochrana práv duševného vlastníctva - zaistenie falšovaného tovaru a tovaru kultúrneho charakteru

- Colné orgány dokázali zadržať viac ako 41 miliónov kusov falšovaného tovaru, čo predstavovalo porušenie práv duševného vlastníctva v odhadovanej hodnote takmer 672 miliónov EUR v roku 2016 (hlavne cigariet, hračiek a potravín).
- V tom istom roku colné orgány odhalili 96 prípadov, kedy sa podvodníci pokúšali prepašovať predmety európskeho kultúrneho bohatstva mimo EÚ.

Riadenie obchodných tokov cez hranice EÚ

- V rámci celej EÚ sa colné orgány zaoberajú viac ako deviatimi colnými vyhláseniami a hodnotou viac ako 100 000 EUR za sekundu a vyberajú clá v celkovej výške 25 miliárd EUR ročne.
- Obchodníci z EÚ v súčasnosti elektronicky predkladajú 99 % colných vyhlásení a čoskoro budú môcť v súlade s prebiehajúcim zavádzaním elektronických systémov Colného kódexu Únie používať elektronické colné systémy na ďalšie úkony ich obchodných činností.
- Proces colného konania v súčasnosti prebieha veľmi rýchlo: dokonca aj colné vyhlásenia podané v rámci štandardného postupu (t. j. v prípadoch, kedy sa nevyužívajú žiadne zjednodušené postupy) sa vo všeobecnosti vybavujú do 1 hodiny (93 % v roku 2016).

Právny rámec

Colné predpisy sa prijímajú na úrovni EÚ, hoci za ich vykonávanie zodpovedajú členské štáty prostredníctvom ich vnútroštátnych colných správ. Od roku 2016 poskytuje Colný kódex Únie aktuálnejší a komplexný právny rámec pre colné pravidlá a postupy na colnom území EÚ, ktorý je prispôsobený moderným podmienkam obchodu a globálnym normám tak, aby uľahčil európskym podnikom vykonávanie ich medzinárodných činností. Dosiahol sa významný pokrok, pokiaľ ide o úplnú elektronizáciu všetkých colných procesov, ako to vyžaduje nový colný kódex¹⁸. Colné orgány tiež uplatňujú viac ako 60 iných ako colných predpisov ako súčasť svojej úlohy spočívajúcej v uplatňovaní hraničných aspektov ostatných spoločných politík EÚ. Právne predpisy a nelegislatívne nástroje navyše colným orgánom EÚ umožňujú vzájomnú spoluprácu v boji proti bezpečnostným a finančným rizikám a existujú dohody o medzinárodnej spolupráci s mnohými tretími krajinami.

Elektronické systémy

Komisia a členské štáty už od roku 2008 spolupracujú na vývoji a prevádzke elektronických systémov na podporu colných operácií¹⁹. Tieto systémy pokrývajú rôzne colné postupy vrátane colných vyhlásení, pohybu tovaru vrátane tranzitu do EÚ a z EÚ a toku informácií medzi verejnými správami a Komisiou²⁰. Zahŕňajú aj niektoré spoločné databázy, ako

¹⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu – Sprievodný dokument pripojený k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie, resp. opúšťajú Úniu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005, SWD(2016) 470 final.

¹⁸ Správa o vykonávaní Colného kódexu Únie – COM(2018) 39 final.

¹⁹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 70/2008/ES z 25. januára 2008 o colnom a obchodnom prostredí bez dokladov v papierovej forme (Ú. v. EÚ L 23, 26.1.2008, s. 21).

²⁰ Zahŕňa napríklad rozhranie s informačným systémom pre boj proti podvodom (AFIS), ktorý je zastrešujúcou aplikáciou, ktorá umožňuje colným orgánom členských štátov odhaľovať a bojovať proti colným podvodom.

napríklad databázy o tarifách. Vývoj sedemnástich elektronických systémov²¹ na riadenie procesov stanovených v Colnom kódexe Únie je významným krokom vpred vo vykonávaní stratégie elektronickej colnej správy, ktorý je mimoriadne dôležitý, ak majú byť colné správy schopné plniť svoje úlohy a zároveň uľahčovať obchodné toky.

Uľahčovanie obchodu

Základom colnej misie²² je jednoduchá všeobecná zásada, podľa ktorej musia colné orgány nájsť rovnováhu medzi vykonávaním svojich colných kontrol a uľahčovaním zákonného obchodu tak, aby EÚ mohla prosperovať a rozvíjať konkurencieschopné podniky. Cieľom Colného kódexu Únie je dosiahnuť túto rovnováhu, zjednodušiť pravidlá a postupy a zaviesť prvky, ako sú povinné záruky a silnejšie pravidlá v oblasti bezpečnosti a ochrany.

Dôležitým nástrojom pre colné kontroly a uľahčenie obchodu, ktorý bol zavedený ako súčasť zmeny týkajúcej sa bezpečnosti, bol režim „schváleného hospodárskeho subjektu“²³. Schváleným hospodárskym subjektom sa udeľujú niektoré výhody (napr. menej kontrol na hraniciach, jednoduchšie deklarovanie, nižšia miera rizika atď.) výmenou za úzku spoluprácu s colnými orgánmi s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávateľského reťazca. Spoločnosti, ktoré chcú využívať tento režim, musia prejsť prísny procesom osvedčovania, ktorý je stanovený v práve EÚ, a musia byť pripravené prijať dodatočné kroky, aby colným orgánom ustavične preukazovali, že si dokážu plne plniť svoje povinnosti a aktívne prispievajú k bezpečnosti a ochrane medzinárodných dodávateľských reťazcov. Colný kódex Únie rozšíril výhody tohto režimu a zároveň požaduje, aby potenciálne schválené hospodárske subjekty splňali ďalšie prísne podmienky. Počet takýchto subjektov dosiahol ku koncu roka 2016 takmer 16 000 a na dodávateľskom reťazci sa podieľali v tom istom roku 77 percentami.

Neustále sa prijímajú opatrenia na ďalšie posilnenie celkového riadenia režimu a na zabezpečenie jednotného prístupu v rámci colnej únie. Tento režim však môže byť spoľahlivý a účinný len vtedy, ak členské štáty konajú tak, aby zabezpečili jeho riadnu kontrolu, predovšetkým bezodkladným prijatím opatrení, keď odhalia ťažkosti alebo nesúlad s predpismi. V tejto súvislosti si členské štáty neustále vymieňajú informácie o konkrétnych rizikách súvisiacich so všetkými fázami procesu týkajúceho sa schválených hospodárskych subjektov.

3. PRESKÚMANIE OPERÁCIÍ COLNEJ ÚNIE V PRIORITNÝCH OBLASTIACH

Napriek mnohým úspechom dosiahnutým za posledných päťdesiat rokov Komisia súhlasí s Európskym parlamentom, Dvorom audítorov a Radou, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť, aby colná únia dokázala naďalej čeliť budúcim výzvam. Táto kapitola informuje o vývoji v posledných rokoch pri zlepšovaní fungovania colnej únie, ako navrhla Komisia vo svojom oznámení o riadení a schválila Rada vo svojich záveroch z marca 2017. Zameriava sa na prioritné oblasti, ktoré Rada v týchto záveroch určila. Odkazuje tiež na prebiehajúcu prácu na dosiahnutí ďalšieho pokroku v každej konkrétnej oblasti, ktorá sa

²¹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/578 z 11. apríla 2016, ktorým sa stanovuje pracovný program týkajúci sa vývoja a zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie.

²² Článok 3 CKÚ

²³ Koncept schváleného hospodárskeho subjektu (AEO), zavedený prostredníctvom Rámca noriem SAFE Svetovej colnej organizácie (WCO) v roku 2005 a medzinárodne uznávaný ako účinný bezpečnostný nástroj dodávateľského reťazca, ktorý sa stále usiluje o uľahčenie medzinárodného obchodu, sa čoraz viac využíva ako referenčná hodnota na vytvorenie programov dôveryhodných obchodníkov v iných oblastiach, najmä v oblasti bezpečnosti civilného letectva, námornej bezpečnosti, kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím a zdaňovania.

skúma.

i. Vykonávanie Colného kódexu Únie

Ak má colná únia úspešne fungovať, je nevyhnutné zavedenie moderného a účinného právneho rámca v plnom rozsahu. Komisia nedávno informovala²⁴ o súčasnom stave vykonávania Colného kódexu Únie, ktorý sa uplatňuje od 1. mája 2016. Legislatívne ustanovenia fungujú hladko a pravidelne prebiehajú diskusie so zástupcami obchodu a s členskými štátmi s cieľom vyriešiť akékoľvek problémy súvisiace s ich výkladom alebo uplatňovaním. Okrem toho Komisia v roku 2016 zaviedla pätnásť modulov elektronického vzdelávania o colnom kódexe, aby napomohla zavedeniu a jednotnému vykonávaniu tejto legislatívy. Usmerňujúce dokumenty vysvetľujúce praktické aspekty uplatňovania pravidiel taktiež zohrávajú dôležitú úlohu pri správnom vykonávaní colného kódexu. Členské štáty a zástupcovia obchodu spolupracovali s Komisiou na dokončení všetkých takýchto potrebných usmernení a naďalej podľa potreby spolupracujú na aktualizácii týchto dokumentov.

Väčšina prác na modernizácii alebo vytváraní elektronických systémov (celkom sedemnášť), ktoré predpokladá Colný kódex Únie, sa dokončí do roku 2020. Niektoré systémy sa však budú postupne zavádzať až do roku 2025²⁵ a budú závisieť od financovania v rámci ďalšej generácie programov financovania colníctva EÚ. Spreádzkovanie všetkých elektronických systémov je mimoriadne dôležité na to, aby colné správy mohli riadiť finančné a bezpečnostné riziká a súčasne uľahčovať obchod.

Významnou úlohou, pred ktorou stoja colné správy členských štátov, je opätovné posúdenie mnohých povolení udelených podľa predchádzajúceho colného právneho rámca, Colného kódexu Spoločenstva, ktoré musí byť dokončené do mája 2019. Povolenia sa udeľujú hospodárskym subjektom na rôzne účely, hlavne preto, aby im umožnili uplatňovať niektoré zjednodušené alebo menej zaťažujúce colné postupy. Dobrým príkladom je povolenie udeľujúce status schváleného hospodárskeho subjektu. Vzhľadom na to, že podmienky na udelenie povolenia sa mohli podľa Colného kódexu Únie zmeniť a v niektorých prípadoch sa stali prísnejšími a jednotnejšími, je potrebné opätovne posúdiť existujúce povolenia s cieľom zabezpečiť dôkladné uplatňovanie nových pravidiel.

Komisia pomáha členským štátom a zástupcom obchodu prostredníctvom zabezpečovania fóra na diskusiu o otázkach, ktoré vznikajú v tomto procese opätovného posudzovania povolení až do mája 2019. Proces vykonávania Colného kódexu Únie a zabežovania nových ustanovení a nových informačných systémov musí byť v ďalších rokoch aj naďalej prioritou.

ii. Vypracovanie komplexnej strednodobej a dlhodobej stratégie pre colné informačné systémy

Ako Komisia uviedla vo svojom oznámení o riadení, náklady na údržbu čoraz sofistikovanejších colných elektronických systémov v celej EÚ v nadchádzajúcich rokoch budú významné a bude potrebné nájsť riešenia, ako ich zvládnuť. Okrem toho existujú otázky dlhodobšieho charakteru spočívajúce v tom, ako zabrániť zdvojeniu úsilia a zdrojov pri

²⁴ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Colného kódexu Únie a vykonávaní právomoci prijímať delegované akty na základe jeho článku 284.

²⁵ COM (2018) 85 final z 2. marca 2018.

aktualizácii starých elektronických systémov v každom z členských štátov. Zároveň sú však elektronické systémy nevyhnutné na efektívne a modernizované fungovanie colnej únie.

Členské štáty a Komisia sa odvtedy zapojili do rozsiahlych diskusií, aby sa pokúsili dospieť k účinnejšiemu, nákladovo efektívnejšiemu a optimálnejšiemu prístupu k riadeniu elektronických systémov. Určitý pokrok sa dosiahol v hľadaní potenciálnych riešení, pokiaľ ide o digitálnu agendu, potenciál pre medziodvetvové interoperabilné prístupy a dôsledky technologických inovácií v nadchádzajúcich rokoch.

Komisia nedávno prijala správu o pokroku²⁶ vykonanom pri uplatňovaní stratégie pre colné informačné technológie, ktorá by pomohla zamerať diskusiu potrebnú v nadchádzajúcich rokoch. Prioritou je vytvorenie „katalyzačnej skupiny“ zainteresovaných členských štátov a Komisie, ktorá preskúma konkrétne otázky uvedené v správe o pokroku. Cieľom by podľa správy o pokroku malo byť vypracovanie scenára, ktorý by bol z dlhodobého hľadiska uskutočniteľný, a cesty k jeho realizácii, a to aj prostredníctvom ďalších „pilotných projektov“ a náležitej starostlivosti o dosiahnutie súčinnosti s ostatnými aktérmi, ako aj prostredníctvom vhodných právnych analýz a posúdenia nákladov a prínosov. Komisia je pripravená aktívne sa podieľať na tejto práci.

iii. Rozvíjanie riadenia colnej únie

Rada a Komisia sa zhodli na potrebe dlhodobej zastrešujúcej politiky a vízie spoločného prevádzkového riadenia colnej únie. Umožní to, aby sa v rámci rôznych politík s rôznymi zainteresovanými stranami prijímali potrebné rozhodnutia inkluzívnym a partnerským spôsobom, pričom sa zohľadnia potreby všetkých.

Jednou zo skupín, ktoré sa majú použiť na účely tohto spoločného riadenia colnej únie, je poradná skupina Komisie pozostávajúca z generálnych riaditeľov colných správ (Skupina pre colnú politiku). Zapojenie Skupiny pre colnú politiku do preskúmania dátumov zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie patrí k nedávnym príkladom toho, ako môže posilnené partnerstvo medzi Komisiou a členskými štátmi pomôcť pri účinnom riadení priorit v colnej oblasti. Komisia navrhuje zadať tejto skupine jasnejšiu a konkrétnejšiu úlohu v súvislosti s prácou na colnej únii.

Komisia začala proces zameraný na zmenu Skupiny pre colnú politiku na formálnu skupinu expertov s jasnými úlohami a rokovacím poriadkom²⁷.

iv. Ďalšie rozvíjanie výkonnosti colnej únie

Sústavné monitorovanie, analýza a posudzovanie možných vplyvov sú základnými prvkami riadenia colnej únie. Komisia pracuje na vývoji nástroja na posudzovanie výkonnosti colnej únie na tieto účely, ktorý pomôže riadiť tvorbu politiky a strategické rozhodovanie. Tento nástroj by mal umožniť systematické posudzovanie výkonnosti colnej únie v porovnaní s jej strategickými cieľmi, pokiaľ ide o efektívnosť, účinnosť a jednotnosť, a to analýzou kľúčových trendov a následnou identifikáciou oblastí, v ktorých existuje priestor na zlepšenie. Je nevyhnutným nástrojom na zvyšovanie povedomia o dosiahnutých výsledkoch colnej únie a o pridanej hodnote medzi jej hlavnými zainteresovanými stranami a širšou verejnosťou.

²⁶ COM(2018) 178 final.

²⁷ Odkaz, ak je k dispozícii pred prijatím správy.

Nástroj na posudzovanie výkonnosti colnej únie funguje tak, že posudzuje fungovanie colnej únie na základe kľúčových ukazovateľov výkonnosti v širokej škále oblastí, ako je ochrana finančných záujmov, zabezpečenie bezpečnosti a ochrany občanov EÚ a posudzovanie dôležitosti colných orgánov z hľadiska napomáhania rastu a konkurencieschopnosti EÚ. Hoci colná únia už presvedčila o svojej výkonnosti, treba ju ďalej rozvíjať, aby sa posilnila tvorba politiky založená na údajoch, a to aj prostredníctvom vypracovania kľúčových ukazovateľov výkonnosti a širšieho využívania systému referenčných hodnôt, ako aj moderných analytických metód a nástrojov. Pri tomto úsilí je nevyhnutné stavať na súčinnosti medzi colnými orgánmi, Komisiou, ďalšími orgánmi zodpovednými za riadenie hraníc a medzinárodnými organizáciami, aby sa umožnilo opätovné použitie zdrojov údajov a zabránilo prípadnému zdvojeniu postupov.

Nadchádzajúce rakúske predsedníctvo sa zaviazalo podporiť túto prácu a posilniť strategický rozmer výkonnosti colnej únie zorganizovaním seminára na vysokej úrovni na túto tému na jeseň roku 2018. Komisia pokračuje v konzultáciách so zainteresovanými stranami a skúma potrebu a uskutočniteľnosť právneho základu na podporu projektu výkonnosti colnej únie, ako sa už uviedlo v oznámení o riadení.

v. Centrálny elektronický priečinok EÚ

Komisia pracuje na vývoji prostredia centrálneho elektronického priečinku EÚ pre colnú správu, ktorý by hospodárskym subjektom umožňoval predkladať údaje požadované na širokú škálu regulačných účelov (napr. veterinárne, sanitárne, environmentálne atď.) v štandardizovanom formáte určené viacerým príjemcom a prostredníctvom harmonizovaných prístupových bodov. Centrálny elektronický priečinok EÚ pre colnú správu by mohol priniesť viacero výhod, ktoré by boli v prospech obchodného spoločstva aj regulačných orgánov. Ide o komplexnú oblasť, v ktorej je potrebná obozretnosť, aby sa predišlo zdvojeniu a zbytočným nákladom. Vzhľadom na tie súvislosti sa Komisia a členské štáty dohodli na postupnom zavádzaní prostredia centrálneho elektronického priečinku pre colnú správu. Prvá fáza spočíva v poskytnutí nástrojov na prepojenie systémov osvedčovania na úrovni EÚ s vnútroštátnymi systémami, aby colné orgány členských štátov mohli automaticky prijímať elektronické osvedčenia vydané inými orgánmi, pre ktoré je zriadená databáza na úrovni EÚ. Prípadná ďalšia fáza by sa mohla zamerať na zabezpečenie rámca na podporu vytvorenia integrovaného a súdržného prostredia pre služby v rámci centrálneho elektronického priečinku pre colnú správu v EÚ.

Komisia naďalej pracuje na vyvíjaní prostredia centrálneho elektronického priečinku EÚ pre colnú správu a na tomto základe zváži ďalšie možné kroky.

vi. Zlepšenie v oblasti colnej a daňovej spolupráce

Je mimoriadne potrebné zlepšiť spoluprácu medzi colnými a daňovými orgánmi, najmä vzhľadom na to, že colné orgány zabezpečujú správne uplatňovanie DPH a spotrebných daní na dovoz tovaru. Výhody spolupráce, ktorú Rada, Európsky parlament, Európsky dvor audítorov a Komisia pri mnohých príležitostiach zdôraznili, zahŕňajú dosiahnutie väčšej rovnováhy medzi kontrolami a uľahčovaním obchodu, odstránenie nesúladu medzi pravidlami, pomoc v boji proti podvodom a zoptimalizovanie činnosti správnych orgánov. Minulý rok došlo v tomto ohľade k významnému vývoju.

Členské štáty sa v decembri 2017 dohodli²⁸ na stanovení jednoduchších a efektívnejších pravidiel týkajúcich sa DPH pre podniky, ktoré predávajú tovar spotrebiteľom cez internet, a na odstránení súčasného oslobodenia od DPH pri dovoze malých zásielok z krajín mimo EÚ, čo vedie k nespravodlivej hospodárskej súťaži a narušeniu trhu na úkor podnikov v EÚ. Prebiehajú diskusie s colnými a daňovými orgánmi, keďže colné orgány budú mať v súlade s novými pravidlami veľké povinnosti pri riadení uplatňovania DPH na dovoz.

V novembri 2017 Komisia prijala návrh²⁹ zameraný na to, aby sa systém DPH stal odolnejším voči podvodom, a na boj proti rozsiahlym podvodom v oblasti DPH. Cieľom návrhu je zlepšiť spoluprácu medzi colnými a daňovými orgánmi, pokiaľ ide o výber DPH pri dovoze z krajín mimo EÚ, aby sa zabránilo zneužívaniu opatrenia na uľahčenie obchodu známeho ako režim 42. Tento návrh sa zaoberá nedostatkami, ktoré zistil Európsky dvor audítorov a ktoré vyplynuli z vyšetrovaní Európskeho úradu pre boj proti podvodom v súvislosti s vykonávaním tohto colného režimu.

Rokovania v Rade stále prebiehajú a dohoda o tejto iniciatíve je dôležitou súčasťou programu v oblasti colníctva na nadchádzajúce roky. Legislatívne opatrenia by malo sprevádzať konkrétne zapojenie daňových a colných orgánov členských štátov v záujme vytvorenia potrebných postupov spolupráce.

Zároveň budúca Európska prokuratúra³⁰ bude mať právomoc vyšetrovať a trestne stíhať podvody EÚ a iné trestné činy, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie vrátane colných podvodov a závažných podvodov v oblasti DPH. Smernica o ochrane finančných záujmov EÚ³¹ prijatá 5. júla 2017 harmonizuje vymedzenia pojmov, sankcie a premlčacie lehoty pre tie isté trestné činy.

Komisia a colné orgány členských štátov musia naďalej intenzívne pracovať, aby sa pripravili na rok 2021, keď sa skončí súčasné oslobodenie od DPH³² tovaru s hodnotou nižšou ako 22 EUR, ktorý pochádza z krajín mimo EÚ. V dôsledku toho budú colné orgány pravdepodobne musieť vyberať DPH z väčšieho množstva dovážaného tovaru.

vii. Pokračovanie v zapájaní zástupcov obchodu do tvorby colných predpisov EÚ

Zástupcovia obchodu naďalej zohrávajú dôležitú úlohu, keďže pomáhajú zabezpečovať funkčnosť colných postupov a pravidiel a primeranú rovnováhu medzi požiadavkami legitímnych obchodníkov a účinnými kontrolami. Komisia ďalej rozvíja mechanizmus, aby posilnila prínos zástupcov obchodu v rôznych fázach postupov, pričom preskúmava mandát hlavného konzultačného orgánu – kontaktnej skupiny pre obchod. Okrem hlavnej platformy Komisia presadzuje aj spoločné rokovania zástupcov colných orgánov so zástupcami obchodu v rôznych fázach vypracúvania a vykonávania právnych predpisov.

²⁸ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/12/05/vat-on-electronic-commerce-new-rules-adopted/>

²⁹ COM(2017) 706 final.

³⁰ Nariadenie Rady 2017/1939 (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

³² Smernica (EÚ) 2017/2455 z 5. decembra 2017.

Revidovaný mandát kontaktnej skupiny pre obchod bol schválený a uverejnený v roku 2017³³. Na dosiahnutie čo najväčšieho prínosu z týchto užších pracovných dojednaní bude nevyhnutné, aby zástupcovia obchodu zaujali proaktívny prístup. Komisia zasa bude naďalej organizovať pravidelné konzultácie so zástupcami obchodu prostredníctvom týchto nových dojednaní.

viii. Väčšia integrácia operácií a riadenia medzi colnými orgánmi

Komisia je presvedčená, že hlbšia prevádzková spolupráca medzi vnútroštátnymi colnými orgánmi má zásadný význam. Najmä z hľadiska spoločného rámca riadenia rizika EÚ pre colné kontroly sa musí venovať osobitná pozornosť organizačným kapacitám spolupráce, aby sa dosiahla čo najlepšia návratnosť investícií do nových údajov, systémov a pravidiel.

Zatiaľ čo za vykonávanie colných predpisov zodpovedajú jednotlivé členské štáty, ich jednotné vykonávanie spočíva na colnej únii ako celku a je v jej záujme. Program Colníctvo 2020 poskytuje organizačný, metodický a rozpočtový rámec pre spoluprácu medzi vnútroštátnymi colnými orgánmi s cieľom umožniť hlbšiu integráciu na prevádzkovej úrovni. Jeho pridaná hodnota je najzreteľnejšia v oblasti elektronických systémov, kde program umožňuje vývoj a prevádzku transeurópskych systémov. Program však má aj významnú pridanú hodnotu z hľadiska činností spolupráce, ako sú napríklad projektové skupiny, z ktorých mnohé poskytli cenné výstupy pre colnú úniu³⁴.

Novinkou v rámci programu Colníctvo 2020 sú tímy expertov koncipované tak, aby dosiahli výsledky vďaka intenzívnejšej spolupráci medzi obmedzeným počtom krajín v konkrétnej otázke. Niekoľko tímov expertov zriadených v roku 2016 prinieslo v roku 2017 sľubné výsledky, napríklad národné colné laboratóriá, ktoré združovali svoje odborné znalosti a vybavenie na analýzu vzoriek a zdieľali výsledky, a CELBET (pozri ďalej uvedenú tabuľku). Napriek týmto sľubným výsledkom nebol naplno využitý potenciál niektorých tímov expertov. Prieskum uskutočnený v lete roku 2017 naznačil, že k dôvodom toho môže patriť veľká administratívna záťaž spojená so zriaďovaním a fungovaním tímov expertov.

CELBET (Tím expertov pre centrálnu a juhovýchodnú pozemnú hranicu³⁵)

Táto skupina expertov združuje 11 členských štátov nachádzajúcich sa na východnej a juhovýchodnej pozemnej hranici³⁶ počas 18 mesiacov. Náklady na projekt sú 927 000 EUR a spolufinancuje ich EÚ. Sľubné výsledky zahŕňajú:

- Riadenie rizika: spoločné vytváranie profilov rizika a ich posudzovanie po použití

³³ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-trade-consultations_en

³⁴ – analýzy prepravy, hrozieb a zdrojov cez vonkajšie pozemné hranice;

– vytváranie sietí expertov, napr. pre leteckú, námornú a pozemnú dopravu, ktoré zdieľajú osvedčené postupy a skúmajú prevádzkové/technologické otázky, na ktorých je založená analýza rizika;

– prototyp spoločnej služby, ktorá podporuje zameranie sa na námorné kontajnery zo strany colných orgánov;

– program reformy systému kontroly dovozu, ktorý poskytuje novú platformu na spoluprácu medzi colnými orgánmi a inými orgánmi presadzovania práva pri predbežnej analýze rizika spojeného s nákladom s cieľom zlepšiť kvalitu deklarovaných údajov a umožniť zdieľanie deklarovaných údajov a informácií o riziku v reálnom čase (vrátane výsledkov kontroly).

³⁵ V správe o projekte CELBET z 26. 9. 2017 k pracovnému balíku 3.1 s názvom „Making an inventory of currently deployed control and detection equipment“ (Vytvorenie súpisu v súčasnosti existujúceho kontrolného a detekčného vybavenia) boli oznámené výsledky dosiahnuté v čiastkovej úlohe 3.2.1 Analýza nedostatkov pre každý hraničný priechod. Dospelo sa k tomuto záveru (s. 15 správy): Hlavným zistením v rámci súpisu [174 pozemných hraničných priechodov na vonkajších hraniciach EÚ] je, že stav vybavenia a infraštruktúry nie je ideálny. Najznepokojujúcejším aspektom analýzy je, že 53 % hraničných priechodov nemá k dispozícii automatizované systémy rozpoznávania evidenčných čísel vozidiel/čísel kontajnerov, ktoré by boli solídny predpokladom a účinným nástrojom riadenia rizika. Navyše 46 % hraničných priechodov nemá k dispozícii skenery na kontrolu nákladu a inšpekciu vozidiel a vozňov a dokonca na 51 % hraničných priechodov nie sú k dispozícii ani osobné manuálne nástroje na vykonávanie kontroly.

³⁶ Estónsko (koordinátor), Fínsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Grécko a Chorvátsko.

- Prevádzkové kontroly: mapovanie neobchodných hraničných priechodov; uskutočňovanie spoločných rozsiahlejších akcií na vybraných staniciach pozemných hraničných priechodov
- Zariadenie a obstarávanie: súpis všetkého kontrolného a detekčného vybavenia dostupného na staniciach hraničných priechodov, typológia a analýza nedostatkov
- Odborná príprava: vykonala sa analýza nedostatkov v odbornej príprave a pripravili sa školiace materiály pre pohraničnú stráž a colnú správu.
- Hodnotenie/meranie výkonnosti: vypracúvanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti hraničných priechodov,
- Spolupráca s pohraničnou strážou a so susednými krajinami: odporúčania na zlepšenie výmeny informácií pri práci na pozemných hraničných priechodoch.

Fungovanie colnej únie a väčšia integrácia vnútroštátnych colných orgánov, ktoré ju vytvárajú, naďalej v plnej miere závisia od programu Colníctvo. Vzhľadom na výzvy, pred ktorými stojí svet, Európska únia a colná únia, je veľmi dôležité, aby tento program pokračoval aj po roku 2020.

Komisia nedávno predložila návrhy, ktorými sa stanovuje i) nový program Colníctvo, ktorého cieľom je poskytnúť pevný základ pre riešenie výziev, ktorým čelí colná únia, najmä prostredníctvom prehĺbenia súčasných mechanizmov spolupráce a budovania kapacít, a zriaďuje ii) Fond pre vybavenie na colné kontroly zameraný na podporu zabezpečenia rovnocenných colných kontrol.

4. PRIORITNÉ OTÁZKY DO BUDÚCNOSTI

Colná únia nemôže byť nemenná. Trhy, obchod a technológie sú dynamické a colná únia musí tento vývoj podporovať. Colné správy členských štátov preto musia nielen napredovať v oblastiach uvedených v predchádzajúcej kapitole, ale aj zväziť stratégie budúceho rozvoja, nové prístupy a rôzne spôsoby práce, a to aj so zreteľom na tlaky spôsobené obmedzenými zdrojmi a na možnú väčšiu zodpovednosť v budúcnosti. V tomto duchu Komisia predkladá tento zoznam prioritných otázok, ktoré sa majú v blízkej budúcnosti posúdiť na fórach venovaných colnej politike:

a) Zvládnuť Brexit. Vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie a z jej colnej únie a následná zmena spôsobená tým, že sa stane treťou krajinou, zásadne ovplyvní všetky colné procesy. Zabezpečenie riadeného vystúpenia a zavádzanie zmien, ako sú zmeny v colných procesoch, budú mať vplyv na zdroje Komisie a členských štátov, najmä vzhľadom na značnú neistotu spojenú so samotným vystúpením. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi preveruje colné procesy a postupy, aby zistila, aké právne, informačno-technologické a akékoľvek ďalšie aspekty je v súvislosti s vystúpením potrebné riešiť. Tieto opatrenia si nepochybne budú vyžadovať úpravy colných informačných systémov, čo môže viesť k dodatočným nákladom a k zvýšenému dopytu po zdrojoch a potrebe väčšej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou, ako aj medzi samotnými členskými štátmi. Takisto je potrebné vykonať úpravy na strane hospodárskych subjektov. Ako prvý krok sa s cieľom informovať zainteresované strany uverejnilo oznámenie o dôsledkoch vystúpenia Spojeného kráľovstva v colnej oblasti a príslušných aspektov nepriameho zdaňovania (DPH a spotrebné dane).

b) Sprísnit' kontroly a bojovať proti podvodom. Keďže úniky na clách a úniky DPH sa musia kompenzovať vyššími príspevkami členských štátov do rozpočtu EÚ, a preto ich

v konečnom dôsledku znášajú daňoví poplatníci EÚ, je mimoriadne dôležité, aby členské štáty hľadali spôsoby, ako zlepšiť efektívnosť kontrol. V snahe zabezpečiť spoločný prístup k riadeniu finančného rizika v colnej oblasti v celej EÚ Komisia nedávno prijala rozhodnutie o spoločných kritériách a normách v oblasti finančného rizika³⁷. Vzhľadom na objem cezhraničnej činnosti bude musieť úspešný boj proti podvodom pravdepodobne zahŕňať nové a rozdielne spôsoby kontroly tovaru, napríklad optimálnejším využívaním informačných systémov na lepšie zacielenie rizikových transakcií, ktoré treba skontrolovať, a prostredníctvom väčšieho spoliehania sa na dôveryhodných obchodníkov a na ich údaje bez toho, aby sa opomínali osvedčené a spoľahlivé metódy kontroly v situáciách, v ktorých je ich použitie vhodné.

c) Viac využívať monitorovanie colných predpisov EÚ. Jednotné vykonávanie colných predpisov členskými štátmi je kľúčové, keďže podvodníci môžu využívať slabiny na jednej vonkajšej hranici, aby spôsobili problémy celej colnej únii. Očakáva sa, že Komisia bude monitorovať vykonávanie spoločných colných predpisov členskými štátmi a v prípade potreby podnikne kroky na zabezpečenie plného súladu. Napriek tomu, že postupy v prípade nesplnenia povinnosti sú dôležitým nástrojom na tento účel, musí sa k nim pristupovať ako k poslednej možnosti. Komisia preto uskutočňuje aj činnosti zamerané na spoluprácu a budovanie kapacít medzi členskými štátmi vrátane partnerského monitorovania, ktorých cieľom je presadzovať osvedčené postupy a zlepšovať celkové povedomie o colných pravidlách. Súčasná politika Komisie v oblasti monitorovania colnej únie sa preskúmava v snahe lepšie pochopiť proces z pohľadu všetkých strán a lepšie využívať zdroje.

d) Zlepšiť efektívnosť colných správ. Lepšia spolupráca medzi prevádzkovými službami v teréne vrátane daňových a colných správ by mohla umožniť efektívnejšie využívať obmedzené zdroje. Skúsenosti získané zo súčasných projektov v rámci programu Colníctvo 2020 naznačujú, že spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou v tejto oblasti prináša veľkú pridanú hodnotu a mala by sa preto využívať, napríklad s cieľom preskúmať nové techniky analýzy údajov, testovať pracovné metódy spolupráce a zisťovať prípadné potreby ďalšej kapacity, a to na pomoc členským štátom upriamiť sa na nadnárodné riziká pri colnom konaní a kontrole po prepustení tovaru.

e) Využívať inovácie. Nová digitálna realita so svojimi novými obchodnými modelmi, spôsobmi fungovania, automatizáciou, fragmentáciou a zmenami v hodnotovom reťazci ovplyvňuje konkurencieschopnosť EÚ, spravodlivosť, o ktorú sa usiluje, a jej bezpečnosť a ochranu. Je nevyhnutné držať krok s vyvíjajúcimi sa technológiami a využívať ich, najmä analýzu údajov a pripravovaný prístup založený na blockchaine, ako sa o tom už niekoľkokrát diskutovalo s členskými štátmi. Medziodvetvová spolupráca a interoperabilita sú kľúčovými požiadavkami, na ktorých stojí celý technologický vývoj. Môžu byť potrebné aj nové európske a medzinárodné normy.

f) Optimalizovať colné elektronické systémy a ich používanie. Intenzívnejšia spolupráca medzi členskými štátmi v oblasti elektronických systémov je nevyhnutným predpokladom

³⁷ Odkaz, ak je k dispozícii pred prijatím správy.

zníženia celkových nákladov a zabránenia zdvojeniu nákladov pri vývoji, údržbe a prevádzke systémov. Členské štáty už vyjadrili veľký dopyt po väčšej centralizácii systémov a po riešení založených na spolupráci, ako sa uvádza v správe Komisie o stratégii pre colné informačné technológie.³⁸ Na základe tejto správy sa Komisia v krátkom čase zapojí do analýzy rôznych alternatív v tejto oblasti.

g) Poradiť si s elektronickým obchodom. Problémy, s ktorými sa colné orgány stretávajú v oblasti elektronického obchodu, sú už dobre známe. Colné orgány sa v súčasnosti musia vyrovnávať s fenomenálnym nárastom objemu tovaru, ktorý sa nakupuje cez internet mimo EÚ, pokiaľ ide o kontroly a výber uplatniteľných ciel. Najmä objem tovaru s nízkou hodnotou dovážaného do EÚ sa každý rok zvyšuje o 10 – 15 %. Colné orgány síce musia v prvom rade vykonávať účinné kontroly v záujme boja proti podvodom a vyberať uplatniteľné clá na tento tovar pri dovoze, ale zároveň aj podporovať a uľahčovať rozvoj tejto formy obchodu, ktorá prináša veľké výhody podnikom a občanom. Komisia aktívne podporuje obchodníkov, aby sa do roku 2020 pripravili na elektronické poskytovanie informácií pred príchodom tovaru na účely bezpečnosti a ochrany v súlade s ustanoveniami Colného kódexu Únie.

h) Zužitkovať colnú úniu na zvýšenie bezpečnosti EÚ. Činnosť zameraná na zvýšenie bezpečnosti EÚ predpokladá zvažovať, ako možno spoločné politiky v oblasti polície, riadenia hraníc a colníctva vytvárať tak, aby sa zlepšila vzájomná spolupráca na podporu boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti a terorizmu a hlavne aby sa zlepšila ochrana na vonkajších hraniciach EÚ. Mali by sa podrobnejšie preskúmať aj oblasti praktickej spolupráce na prevádzkovej úrovni s príslušníkmi pohraničnej stráže a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž. Ako hlavný orgán dohľadu nad pohybom tovaru cez vonkajšie hranice s osobitnou zodpovednosťou za predbežnú analýzu rizika spojeného s nákladom, sú colné orgány kľúčovým partnerom bezpečnostných orgánov a orgánov presadzovania práva v boji proti nadnárodným hrozbám.

i) Pokračovať v budovaní medzinárodných vzťahov. V roku 2017 dosiahol dovoz z tretích krajín do EÚ hodnotu 1879 miliárd EUR a vývoz z EÚ do tretích krajín dosiahol hodnotu 1859 miliárd EUR³⁹. Objem tohto zahraničného obchodu sa neustále zvyšuje. Vyžaduje si to pokračovať v spolupráci medzi EÚ a tretími krajinami a zintenzívňovať ju v snahe dosiahnuť väčší súlad s colnými predpismi a zároveň uľahčovať obchod EÚ s okolitým svetom. Túto snahu musí sprevádzať budovanie odolnejších dodávateľských reťazcov na medzinárodnej úrovni v rámci fóra Svetovej colnej organizácie prostredníctvom ďalšieho posilnenia statusu schváleného hospodárskeho subjektu. Na podporu širšieho využívania statusu schváleného hospodárskeho subjektu je takisto zásadný ďalší rozvoj vzájomného uznávania programov týkajúcich sa schválených hospodárskych subjektov s partnerskými krajinami, ako to už funguje v spolupráci so Spojenými štátmi, Čínou, Japonskom, Švajčiarskom a Nórskom.

5. ZÁVER

³⁸ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o stratégii pre colné informačné technológie [COM(2018) 178 final].

³⁹ Výkonnosť colnej únie – Výročná správa za rok 2016.

Colná únia stojí na križovatke. Máme nový právny rámec, nové pracovné metódy a nové informačné nástroje. Toto všetko sa musí v nasledujúcich niekoľkých rokoch sceliť v rámci súdržného vykonávania, ktoré podnieti súlad s predpismi a zameria sa na rizikové oblasti, a pritom presiahne aj do iných oblastí politiky, najmä bezpečnosti, s cieľom posilniť spoločné politiky EÚ.

Rozvoj colnej únie je dynamický proces a v posledných rokoch sme dosiahli pokrok v mnohých oblastiach spojených s lepším riadením colnej únie. Úsilie vyvíjané v týchto oblastiach musí pokračovať. Zároveň sa však Komisia domnieva, že colné orgány EÚ sa musia zaoberať novými prioritnými otázkami, aby sa dokázali vysporiadať s výzvami, ktoré pred nami stoja. K týmto otázkam patrí:

- zvládnuť Brexit
- sprísniť kontroly a bojovať proti podvodom
- viac využívať **monitorovanie colných predpisov** EÚ
- zlepšiť efektívnosť colných správ
- využívať inovácie
- optimalizovať colné elektronické systémy a ich používanie
- poradiť si s problémami, ktoré nastolil elektronický obchod
- zužitkovať colnú úniu na zvýšenie bezpečnosti EÚ
- pokračovať v budovaní medzinárodných vzťahov.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby schválili túto správu, a s potešením sa pripravuje na aktívnu súčinnosť s týmito inštitúciami pri ďalšom postupe.